

KULTURFÖRVALTNINGEN
AVDELNINGEN FÖR KULTUR- OCH INTEGRATIONSSTÖD

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 115/5620/2007
SID 1 (7)
2007-11-22

KuN 2007-12-20
Nr 7

Handläggare: Torvald Olsson-Sundelin
kultos@kultur.stockholm.se
Telefon: 08-508 31 973

Till
Kulturnämnden
2007-12-04

Nr: 15
BORDLAGT

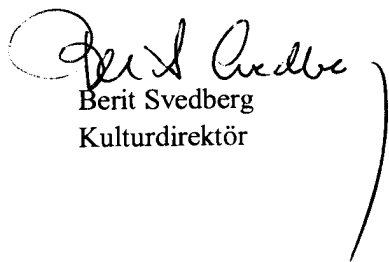
Översyn av riktlinjer för fördelning av stödet till samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter

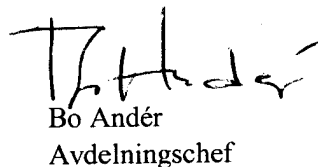
FÖRSLAG TILL BESLUT

Kulturförvaltningen föreslår kulturnämnden besluta

att anta föreliggande förslag till förändringar i stödsystemet

att ge förvaltningen i uppdrag att arbeta i enlighet med övriga förslag

Berit Svedberg
Kulturdirektör

Bo Andér
Avdelningschef

UTLÅTANDE

Sammanfattning

De föreningskonstellationer och organisationer som ansvarar för samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter kallas med ett samlande begrepp för lokalförvaltande organisationer och sedan 2003 ligger ansvaret för stödet till dem hos kulturnämnden. Nuvarande riktlinjer och villkor för stöd antogs av kulturnämnden 2003.

Det föreliggande förslaget innebär i korthet att principerna för fördelning av stöd blir tydligare samt lättare att följa upp. Bedömningen av samlingslokalernas verksamhet förenklas. Kompensation för upplåtelse till 0-taxeverksamhet blir en faktisk ersättning för de timmar respektive samlingslokal upplåtits. Fördelningen mellan grundbidrag och egen kulturverksamhet tydliggörs. Förslaget innebär även en satsning på kompetensutveckling i marknadsföring och arrangörsskap i samverkan med stödmottagarna.

Förslaget innebär även att förvaltningen få i uppdrag att synliggöra samlingslokaler och hemgårdar som möjliga arenor och samarbetspartners i högre grad än vad som är fallet idag genom marknadsföringsinsatser samt att förvaltningen får i uppdrag att i samverkan med idrottsförvaltningen verka för att utveckla bokningssystemet för samlingslokaler.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts vid avdelningen för kultur- och integrationsstöd och den föreliggande översynen har sammanställts i en rapport (se bilaga 1) som skickats på remiss till berörda instanser. Med detta nämnda underlag och remissvaren (se bilaga 3) som utgångspunkt har följande förslag arbetats fram.

Bakgrund

Nuvarande stödsystem och regelverk för de lokalförvaltande organisationerna infördes 2004. Beslutet innebar att samlingslokaler och hemgårdar sedan dess har kunnat söka ettåriga grundbidrag, tilläggsbidrag och kulturbidrag för sin verksamhet från kulturnämnden. De kommunövergripande organisationerna har kunnat söka stöd i särskild ordning för sin verksamhet hos kulturnämnden.

Översyn

I uppdraget för översynen ingick det att se över principerna för fördelning av stöd till de lokalförvaltande organisationerna. Ett mål vara att principerna skulle vara transparenta och tydliga samt vara lätta att följa upp. Dessutom skulle översynen belysa hur statistik och verksamhetsbeskrivningar mer korrekt och likställt kan redovisa nyttjandegrad och kvalitet vid de samlingslokaler som får stöd i Stockholms stad.

I uppdraget ingick det även att se över möjligheterna att samordna olika lokaler i staden för att de som finns ska nyttjas på effektivast möjliga sätt. Dessutom betonas vikten av att samlingslokalerna uppmuntras att hitta egna intäkter.

Arbetssätt

Kulturförvaltningen bjöd inledningsvis in samtliga organisationer inom stödområdet och informerade om den pågående översynen av stödområdet, tidplan samt om tillvägagångssätt.

Den 29:e maj arrangerade kulturförvaltningen ett möte för representanter från de lokalförvaltande organisationerna och studieförbunden för att belysa framtida möjligheter och hinder för samverkan och samarbete.

Under våren och sommaren har möten hållits med samtliga lokalförvaltande organisationer som får stöd via kulturnämnden. Ett gemensamt frågepaket har legat till grund för diskussionerna. En kompletterande enkät skickades ut i maj månad.

Förvaltningen har i dialog med idrottsförvaltnings bokningsbyrå undersökt hur statistikuppgifter mer korrekt och rättvist skulle kunna visa nyttjandegrad och kvalitet vid samlingslokalerna.

Förvaltningen har haft kontakt med Göteborg stad och fört samtal om hur samlingslokaler får stöd där samt tagit del av hur staden Göteborg marknadsför och informerar om samlingslokaler på sin hemsida.

Remissförfarande

Efter det att den föreliggande översynen sammanställts har den gått på remiss till samtliga lokalförvaltande organisationer som får stöd från kulturnämnden, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd som driver samlingslokalen Kista träff samt idrottsnämnden som ansvarar för bokning och administration av bokningssystemet, "Interbook". Svarsfrekvensen har varit förhållandevis hög. Remissvar har inkommit från 20 av 24 remissinstanser eller drygt 83 procent. De sex hemgårdarna har lämnat ett gemensamt remissvar. Remissvaren har sammanställts och medföljer detta tjänsteutlåtande som bilaga 2.

Remissvar

Alla remissinstanser uttrycker att det är positivt att det tagits initiativ till att genomföra en översyn av stödområdet och till den ökade dialog mellan förvaltningen och de lokalförvaltande organisationer som den inneburit.

Remissvaren är till övervägande delen positiva till förslagen i översynen. De har sammanställts i en översikt och medföljer detta ärende som bilaga 2. Remissvaren medföljer detta ärende som bilaga 3.

Det finns ett antal frågeställningar som belysts i översynen som några av de lokalförvaltande organisationerna även väljer att kommentera och utveckla resonemang kring i sina remissvar. De framför bland annat stödnivåerna legat på samma nivå sedan 2003 och det betyder att stödet urholkas på grund av att de ej indexuppräknas. Flera anser att stöd bör ersätta organisationernas faktiska lokalkostnader och att stödet bör vara flerårigt.

Förvaltningen gör i översynen bedömningen att flera av de lokalförvaltande organisationerna löper risk att hamna i ekonomiska svårigheter och att den enda möjlighet förvaltningen ser inom ramen för nuvarande stöd är att minska antalet lokalförvaltande organisationer som får stöd för att kunna stärka de med störst utvecklingspotential

Flera framför att de har svårt utifrån de föreslagna kriterierna få en uppfattning om hur det framtida stödets storlek. De framför att de känner en osäkerhet i att bli bedömda utifrån föreslagna kriterier och att de anser att ersättning i högre grad bör vara "mekanisk", och utgå som till exempel ersättning för lokalyta, lokalhyra och faktisk upplåten tid.

Förvaltningen anser att det utifrån detta resonemang i remissvaren att poängtera att grundstödet till de lokalförvaltande organisationerna är ett kulturpolitiskt stöd som utgår

efter bedömning utifrån formella och kvalitativa kriterier på liknande sätt som för övriga kulturstödsformer. De föreslagna förändringarna i översynen vad det gäller bidragssystemet syftar till att förenkla bedömningen av grundstöd och göra den mer rättvis.

Hemgårdarna anser att det i grundbidraget till hemgårdar bör bestå av lokalkostnader samt ett personalbidrag som motsvarar en årsanställning samt lönebiskostnader. De framför även att de är positiva till att utgöra ett eget stödområde.

Några av remissvaren för mer principiella resonemang kring stödet till samlingslokaler och att stödet bör ökas i hög grad för att det ska bli möjligt att utveckla samlingslokaler. Det gäller till exempel remissvaret från Rinkeby som är positiv till översynen men väljer att bara marginellt kommentera förvaltningens förslag utan istället för ett mer principiellt resonemang om kulturpolitiska aspekter på samlingslokalernas verksamhet med referenser till aktuell forskning och andra kartläggningar inom samlingslokalområdet. I svaret framhålls även att översynen ger en bristfällig historisk tillbakablick samt att den ej belyser och beskriver de demografiska skillnaderna mellan olika stadsdelar och i ett större sammanhang skillnader i livsvillkor mellan inner- och ytterstad.

En av de lokalförvaltande organisationerna, Trappan medborgarhusförening, gör i sitt remissvar en framställan till förvaltningen om att inleda förhandlingar om att överta driftansvaret för Alviks medborgarhus. Förvaltningen ser positivt på detta initiativ och kommer att kontakta Trappan medborgarhusförening för att diskutera förutsättningarna för en övergång av driftansvaret vid Alviks medborgarhus till föreningsdrift.

Förvaltningens förslag

De möjligheter och den service samlingslokaler, hemgårdar, kommunövergripande verksamheter erbjuder och utgör för föreningar, organisationer, allmänhet och företag är en viktig resurs och en grundläggande förutsättning för ideella krafter att verka och det civila samhället att fungera i Stockholms stad. Mellan 2001 och 2006 har upplåtelsen av samlingslokaler ökat med drygt 40 procent till 118 000 timmar.

Förvaltningens bedömning är att dessa mötesplatser har en stor potential och kan utvecklas till lokala kulturhus fyllda av verksamhet med mångfald som ledstjärna. Grundstödet till lokalförvaltande organisationer föreslås i detta tjänsteutlåtande ändras så det bidrar till detta utvecklingsarbete.

Förslaget innebär att principerna för fördelning av stöd blir tydligare samt att statistik och verksamhetsbeskrivningar blir mer korrekta och lättare att följa upp. Förvaltningens ambition är att de faktorer som föreslås ligga till grund för bedömning av grundbidrag och kulturbidrag skall förenkla och utgöra grund för mer rättvisa bedömningar av stödets fördelning.

Förvaltningen föreslår att kompensation för nolltaxeverksamhet utgörs av en faktisk ersättning till respektive samlingslokal baserad föregående års upplåtelse. Det innebär en

högre grad av kompensation för de samlingslokaler som har en omfattande 0-taxepplåtelse eller egen kulturverksamhet. De föreslagna förändringarna i stödsystemet för samlingslokaler åskådliggörs i tabellen nedan.

Förändringar i bidragssystemet för samlingslokaler

2007		2008	
Bedömning av stöd			
Grundbidrag • Lokalhya • Bokningsbar yta • Antal uthyrda timmar	80 %	Bedömning av grundbidrag • Lokalkostnad • Servicegrad • Nyttjandegrad • Självfinansieringsgrad	90 % av återstående stödutrymme efter det att kompensationsbidrag räknats av
Kulturbidrag • Egen kulturverksamhet	10 %	Bedömning av kulturbidrag • Omfattning, antal och kvalité • Antal besökare • Planerad kulturverksamhet	10 % av återstående stödutrymme efter det att kompensationsbidrag räknats av
Tilläggsbidrag Kompensation för upplåtelse prioriterade och subventionerade grupper	10 %	Faktisk kompensation för 0-taxepplåtelse	50 kr per upplåten timme

Förvaltningen föreslår vidare att hemgårdar utgör en egen anslagspost. Motivet för detta är i första hand att de på grund av egen omfattande verksamhet ej kan bokas genom stadens bokningssystem.

Dessutom föreslår förvaltningen att de kommunövergripande verksamheterna ingår i anslagsposten samlingslokaler och bedöms utifrån samma faktorer som samlingslokaler samt omfattas av gällande kriterier och riktlinjer.

Förslaget innebär att samlingslokaler och hemgårdar i högre grad synliggörs som möjliga arenor och samarbetspartners genom marknadsföringsinsatser och information. Förslaget innebär en satsning på kompetensutveckling i marknadsföring och arrangörsskap i samverkan med stödmottagarna samt att förvaltningen får i uppdrag att i samverkan med idrottsförvaltningen inom ramen för Stockholms stads IT-satsning verka för att utveckla bokningssystemet Interbook för samlingslokaler. Förvaltningen föreslår dessutom att för att kunna erhålla stöd som samlingslokal i Stockholms stad är det en förutsättning att ingå i detta bokningssystem.

Det innebär även en högre grad av samordning av regelsystem för bokning och avbokning mellan idrottslokaler och samlingslokaler samt det blir möjligt att boka över två terminer för kontinuerlig verksamhet.

Stödets syfte

Stödet till samlingslokaler och hemgårdar spelar en viktig kultur- och folkbildningspolitisk roll i Stockholms stad. Stödet syftar till att främja ett utbud av ändamålsenliga mötesplatser och arenor för det lokala föreningslivet och kulturen i Stockholm samt till att prioritera de verksamheter som vänder sig till de nolltaxeberättigade grupperna av barn, ungdom och handikappade. Stödet skall främja en geografisk jämn fördelning av samlingslokaler i staden.

Förvaltningen föreslår på basis av översynen och remissvaren på denna följande förändringar i stödsystemet.

att hemgårdar ej ska ingå i stödområdet samlingslokaler utan utgöra en egen anslagspost och prövas i särskild ordning.

att Husby Gård och Akalla By ska ingå i stödområdet samlingslokaler samt omfattas av gällande kriterier och riktlinjer.

att de medel som avsätts till kommunalt drivna samlingslokaler ska ingå i den totala ramen för stödområdet samlingslokaler samt att de ska omfattas och bedöms utifrån de kriterier och riktlinjer som gäller för stödområdet.

att det för att kunna få stöd för samlingslokalverksamhet skall det vara en förutsättning att ingå och vara bokningsbar i stadens bokningsystem för samlingslokaler.

att stödet till samlingslokaler skall bestå av tre delar, grundbidrag, kulturbidrag och kompensationsbidrag. Grundbidraget storlek skall uppgå till 90 procent av det totalt tillgängliga stödutrymmet efter det att kompensationsbidrag räknats av och omfattningen av stöd till den enskilda samlingslokalen skall bedömas utifrån fyra faktorer; lokalkostnad, servicegrad, nyttjandegrad och självfinansieringsgrad. Kulturbidragets storlek skall uppgå till 10 procent av det totalt tillgängliga stödutrymmet efter det att kompensationsbidraget räknats och av. Omfattningen av stöd till den enskilda samlingslokalen skall bedömas utifrån följande faktorer, Omfattning och kvalitet, antal besökare och planerad kulturverksamhet. Kompensationsbidrag skall utgå som en faktisk kompensation till den enskilda samlingslokalen med ett fast belopp per upplåten timme till prioriterade grupper.

att stödet till hemgårdar föreslås utgöra en egen anslagspost och bestå av grundbidrag och kulturbidrag. Följande faktorer föreslås ligga till grund för bedömning av omfattning av grundbidraget till den enskilda hemgården, lokalkostnad, servicegrad, nyttjandegrad och självfinansieringsgrad. Faktorerna för bedömning av omfattning av kulturbidraget föreslås vara omfattning och kvalitet, antal besökare och planerad kulturverksamhet.

att de regelsystem som gäller avbokningar av samlingslokaler skall vara desamma för samlingslokaler som för idrottslokaler samt att det skall vara möjligt att boka två terminer för kontinuerligt återkommande verksamhet.

att taxorna i de av kulturnämnden drivna samlingslokaler höjs med 20 procent.

att de lokalförvaltande organisationer som beviljas stöd skall tillhandahålla informationsmaterial om hur man bildar föreningar samt kulturnämndens två stödformer "Jalla" och "En snabb slant".

att förvaltningen ges uppdrag att i samverkan med stödmottagarna arrangera kompetensutveckling i marknadsföring och arrangörsskap samt att det ur 2008 års anslag för samlingslokaler och hemgårdar avsätts 150 Tkr för detta ändamål.

att avdelningen för kulturstöd tillsammans med de lokalförvaltande organisationerna får i uppdrag att ta initiativ till samverkan med dem och lokalsamhället samt två gånger per år kalla till möte för alla lokalförvaltande organisationer.

att förvaltningen får i uppdrag att aktivt i kontakt med etniska organisationer marknadsföra samlingslokaler och hemgårdar som arenor och samarbetspartners.

att förvaltningen får i uppdrag att i samverkan tillsammans med idrottsförvaltningen utarbeta en informationsfolder om samlingslokaler och hemgård och vad det innebär att vara medlemsförening i en lokalförvaltande organisation.

att förvaltningen får i uppdrag att i samverkan med idrottsförvaltningen verka för möjligheten att genom stadens IT-satsning utveckla bokningssystemet Booking samt utveckla information och sökvägar om samlingslokaler och hemgårdar på stadens hemsidor.

att förvaltningen får i uppdrag att verka för att det ska vara möjligt att för de lokalförvaltande organisationerna att söka de av staden avsatta medlen för att öka tillgängligheten i offentliga lokaler.

Bilagor

1. Översyn
2. Sammanställning av remissvar
3. Remissvaren

Översyn av stödområdet samlingslokaler 2007

Inledning

Kulturförvaltningen har fått i uppdrag av kulturnämnden att göra en översyn av stödområdet samlingslokaler. De föreningskonstellationer och organisationer som driver samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter i Stockholms stad kallas med ett samlande begrepp för lokalförvaltande organisationer.

Samlingslokaler och hemgårdar i Stockholm har en potential att utvecklas till lokala kulturhus sjudande av verksamhet med mångfald som ledstjärna. För att detta ska bli möjligt krävs investeringar i teknik och kompetensutveckling av personal. Väsentligt är ett utvidgat samarbete med etniska och andra ideella organisationer samt lokalt näringsliv. Stadens grundstöd till de lokalförvaltande organisationerna föreslås i detta ärende ändras så att det gagnar detta utvecklingsarbete.

Översynen har genomförts under 2007. Kulturförvaltningen har under denna haft kontakt med företrädare för samtliga lokalförvaltande organisationer som har stöd för sin verksamhet från kulturnämnden. Förvaltningen har även tagit initiativ till möte mellan de lokalförvaltande organisationerna och studieförbund som är verksamma i Stockholm stad. Möten och diskussioner har även genomförts med tjänstemän på idrottsförvaltningen om bokningsfrågor och statistik.

I ett tidigt skede av översynen framförde företrädare för Stockholms Läns 4H att det skulle underlätta för dem om ansvaret för stödet låg på idrottsförvaltningen. Förvaltningen delade deras uppfattning och eftersom 4H-gårdarnas externa lokalupplåtelse är mycket marginell inleddes en dialog kring överförande av ansvaret med idrottsförvaltningen. Beslut togs vid kulturnämndens möte 070828 att ansvaret för 4H-gårdarna skall ligga på idrottsnämnden från och med årsskiftet 07/08. Detta innebär att 4H-gårdarna undantas från översynen

Förvaltningen har utifrån de förutsättningar som angetts i uppdraget för översynen och efter diskussioner med de aktörer som berörs av denna kommit fram till att föreslå vissa förändringar i stödsystemet.

1. Förvaltningen föreslår att hemgårdar ej ska ingå i stödområdet samlingslokaler utan utgöra en egen anslagspost och prövas i särskild ordning.
2. Förvaltningen föreslår att Husby Gård och Akalla By ska ingå stödområdet samlingslokaler samt omfattas av gällande kriterier och riktlinjer.
3. Förvaltningen föreslår att de medel som avsätts till kommunalt drivna samlingslokaler ska ingå i den totala ramen för stödområdet samlingslokaler samt att de ska omfattas och bedöms utifrån de kriterier och riktlinjer som gäller för stödområdet.
4. Förvaltningen föreslår att det för att kunna få stöd för samlingslokalverksamhet skall det vara en förutsättning att ingå och vara bokningsbar i stadens bokningsystem för samlingslokaler.

5. Förvaltningen föreslår att stödet till samlingslokaler skall bestå av tre delar, grundbidrag, kulturbidrag och kompensationsbidrag. Grundbidraget storlek skall uppgå till 90 procent av det totalt tillgängliga stödutrymmet efter det att kompensationsbidrag räknats av och omfattningen av stöd till den enskilda samlingslokalen skall bedömas utifrån fyra faktorer; lokalkostnad, servicegrad, nyttjandegrad och självfinansieringsgrad. Kulturbidragets storlek skall uppgå till 10 procent av det totalt tillgängliga stödutrymmet efter det att kompensationsbidraget räknats och av. Omfattningen av stöd till den enskilda samlingslokalen skall bedömas utifrån följande faktorer, Omfattning och kvalité, antal besökare och planerad kulturverksamhet. Kompensationsbidrag skall utgå som en faktisk kompensation till den enskilda samlingslokalen med ett fast belopp per upplåten timme till prioriterade grupper.
6. Stödet till hemgårdar föreslås utgöra en egen anslagspost och bestå av grundbidrag och kulturbidrag. Följande faktorer föreslås ligga till grund för bedömning av omfattning av grundbidraget till den enskilda hemgården, lokalkostnad, servicegrad, nyttjandegrad och självfinansieringsgrad. Faktorerna för bedömning av omfattning av kulturbidraget föreslås vara omfattning och kvalité, antal besökare och planerad kulturverksamhet.
7. Förvaltningen föreslår att de regelsystem som gäller avbokningar av samlingslokaler skall vara desamma för samlingslokaler som för idrottslokaler samt att det skall vara möjligt att boka två terminer för kontinuerligt återkommande verksamhet.
8. Förvaltningen föreslår kulturnämnden besluta höja taxorna i de av kulturnämnden drivna samlingslokaler med 20 procent.
9. Förvaltningen föreslår att de lokalförvaltande organisationer som beviljas stöd skall tillhandahålla informationsmaterial om hur man bildar föreningar samt kulturnämndens två stödformer "Jalla" och "En snabb slant".
10. Förvaltningen föreslår att i samverkan med stödmottagarna arrangera kompetensutveckling i marknadsföring och arrangörsskap samt att det ur 2008 års anslag för samlingslokaler och hemgårdar avsätts 150 Tkr för detta ändamål.
11. Förvaltningen föreslår att avdelningen för kulturstöd tillsammans med de lokalförvaltande organisationerna får i uppdrag att ta initiativ till samverkan med dem och lokalsamhället samt två gånger per år kalla till möte för alla lokalförvaltande organisationer.
12. Förvaltningen föreslås aktivt i kontakt med etniska organisationer marknadsföra samlingslokaler och hemgårdar som arena och samarbetspart.
13. Förvaltningen föreslås att tillsammans med idrottsförvaltningen utarbeta en informationsfolder om samlingslokaler och hemgård och vad det innebär att vara medlemsförening i en lokalförvaltande organisation.

14. Förvaltningen föreslås att i samverkan med idrottsförvaltningen undersöka och verka för möjligheten att genom stadens IT-satsning utveckla bokningssystemet Booking samt utveckla information och sökvägar om samlingslokaler och hemgårdar på stadens hemsidor.
15. Förvaltningen föreslås verka för att det ska vara möjligt att för de lokalförvaltande organisationerna att söka de av staden avsatta medlen för att öka tillgängligheten i offentliga lokaler.

Uppdraget

I uppdraget för översynen ingår det att se över principerna för fördelning av stödet. Principerna skall vara transparanta och tydliga samt vara lätta att följa upp. Översynen ska även se hur statistik och verksamhetsbeskrivningar mer korrekt och likställt kan redovisa nyttjandegrad och kvalitet.

I uppdraget ingår även att se över möjligheterna att samordna olika lokaler i staden för att dessa nyttjas på effektivast möjliga sätt. Dessutom betonas vikten av att samlingslokalerna uppmuntras att aktivt arbeta med verksamhetsutveckling och öka egna intäkter. I förvaltningens projektplan för översyn av stödområdet anges följande mål.

Effektmål

- Samlingslokalernas betydelse för stadens föreningsliv och deras roll som mötesplats för integration, möten, kultur och fest ska synliggöras.
- Uppföljningsinstrument som statisk och verksamhetsuppföljning skall på ett mer korrekt sätt visa nyttjandegrad och kvalitet vid samlingslokalerna.
- Samlingslokalernas standard och behov av reparationer och investeringar i infrastruktur och teknik skall vara väl dokumenterad.
- Bedömning av samlingslokalernas verksamhet ska förenklas och bli mer rättvis vad det gäller kompensation för upplåtelse till prioriterade grupper och för egen kulturverksamhet.
- Taxenivån i kommunalt drivna lokaler ska ses över och anpassas till rådande prisbild.

Projektmål

- Dialog skall etableras med alla lokalförvaltande organisationer angående verksamhetsutveckling, tillgänglighet, samverkan, ekonomiska förutsättningar och alternativ finansiering
- Översynen ska presenteras för kulturnämnden i en skriftlig rapport hösten 2007.
- Rapporten och översynen skall användas i bedömningen av förslaget till fördelning av verksamhetsstöd till samlingslokaler för 2008.

Samlingslokaler , hemgårdar och kommunövergripande verksamheter.

De lokalförvaltande organisationerna som ingår i stödområdet samlingslokaler består av tre verksamhetskategorier; samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter.

Nuvarande stödstödsystem och regelverk för de lokalförvaltande organisationerna infördes 2004. Beslutet innebär att samlingslokaler och hemgårdar sedan dess har kunnat söka ettåriga grundbidrag, tilläggsbidrag och kulturbidrag för sin verksamhet från kulturnämnden. De kommunövergripande organisationerna har kunnat söka stöd i särskild ordning för sin verksamhet hos kulturnämnden.

Det totala tillgängliga stödutrymmet har fördelats efter principen att 80 procent skall utgöra grundbidrag, tio procent kulturbidrag och tio procent kompensation för upplåtelse till prioriterade grupper. Tanken har varit att stödet skall fördelas enligt dessa principer oberoende av stödområdets omfång.

Grundförutsättning för stödet är att det skall vara individuellt för de enskilda samlingslokalerna och att ansökan skall beredas och bedömas innan beslut. Kriterier för bedömning har bland annat varit lokalkostnad, bokningsbara ytor, egna kulturarrangemang, antal bokade timmar och graden av upplåtelse till prioriterade grupper.

Nuvarande riktlinjer för stöd till samlingslokaler och hemgårdar.

Stadens kulturstöd utgår från ett medborgarperspektiv som innebär att största möjliga antal stockholmare skall ges möjlighet att delta i stadens kulturliv. De allmänna samlingslokalerna och hemgårdarna är viktiga byggstenar i en infrastruktur för lokal demokrati, sociala möten och kulturaktiviteter. Verksamheterna kan bedrivas genom lokalupplåtelse eller i form av öppen verksamhet i egen regi. Verksamhetsbidrag beslutas av kulturnämnden och fördelas som ettåriga grundbidrag, tilläggsbidrag och kulturbidrag.

- Lokalstöd kan fördelas till ideellt verkssamma allmänna samlingslokaler och hemgårdar efter beslut av kulturnämnden.
- Stödet syftar till att främja ett utbud av ändamålsenliga mötesplatser och arenor för det lokala föreningslivet och kulturen i Stockholm.
- Stödet skall genom tilläggsbidrag prioritera de verksamheter som vänder sig till de nolltaxeberättigade grupperna av barn, ungdom och handikappade.
- Stödet skall prioritera lokalupplåtelse till det ideella föreningslivet
- Stödet skall främja en geografiskt jämn fördelning av samlingslokaler i staden.
- Stödet skall genom fördelning av kulturbidrag främja möjligheterna till egen kulturell verksamhet i lokalorganisationerna.
- Stödet skall utgöra ett verktyg i stadens integrationssträvanden.
- Verksamheter som beviljas lokalstöd skall vara tillgängliga för funktionshindrade.
- Verksamhetsstöd utgår med *grundbidrag* som i vissa fall kan kompletteras med *tilläggsbidrag* eller *kulturbidrag*

Villkor

- Ansökan skall göras på särskild blankett och skall tydligt beskriva beräknade kostnader och intäkter, verksamhet i egen regi samt redovisa om stöd också sökt från andra bidragsinstanser.
- Ansökan skall ha inkommit till förvaltningen senast det datum som anges i ansökningsblanketten.
- Redovisning skall ske till förvaltningen på särskild blankett senast den 31 mars efter avslutat bidragsår.
- Förvaltningen har rätt att begära revision av verksamhetens ekonomi. Begärda revisionsuppgifter skall inges senast 60 dagar efter framställning därom.
- Förvaltningen meddelar skriftligen beslut. Besked om beviljat bidrag skall innehålla information om utbetalning och projektredovisning

Under 2007 fördelades stödet till samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter enligt följande tabeller.

Föreningsdrivna samlingslokaler som fick stöd under 2007

	Beviljat stöd	Övergångstöd	Utvecklingsmedel
Bagarmossens Folkets hus	1 350		
Farsta Gård	425		
Fältöversten	1 200		
Godtemplargården		25	
Hartwickska Huset	600		
Herrängens Gård	75		
Hägerstensåsens medborgarhus	1 040		
Jakobsbergs Gård	380		
Järva Folkets Park	250		
Kristinehovs Malmgård	650		
Medborgarhuset Trappan	790		
Nya Rågsveds Folkets Hus			500
Pumpan, Åsö föreningsråd	1 210		
Rinkeby Folkets hus	1 986		
Rågsveds Folkets hus	300		
Spånga Folkets hus	440		
Årsta Folkets hus	900		
Totalt	12 121		

Under 2007 fattades beslut om att Godtemplargården skulle utgå ur systemet och det stöd som betalades ut under 2007 var ett övergångsstöd. Under det första kvartalet 07 begärde Rågsveds Folkets Hus att bli försatt i konkurs. En ny lokalförvaltande organisation, Rågsveds nya folkets hus bildades under våren. Denna har övertagit hyreskontrakt för Folkets Hus och har fortsatt bedriva samlingslokalsverksamhet. Föreningen fick stöd för detta av kulturnämnden.

Nettokostnad för kommunalt drivna samlingslokaler 2007

Alviks medborgarhus	1000		
Kista träff	950		
Tensta träff	1 450		
Totalt	3 400		

Hemgårdar som fick stöd för sin verksamhet under 2007

Birkagården	2 024		
Midsommargården	876		
Mäster-Olofsgården	1 064		
Skeppsholmsgården	1 114		
Södergården	1 417		
Timmermansgården	2 072		
Totalt	8 567		

Kommunövergripande verksamheterna och deras stöd under 2007

Akalla By	550
Husby Gård	650

Totalt **1 200**

Förutom stödet till de lokalförvaltande organisationer avsattes medel för ersättning till de skolor som upplåter lokaler för 0-taxeverksamhet och pensionärsorganisationer samt kostnader för bokningssystemet.

Skolersättningar	1 850
Bokningsadministration	350

Totalt **2 200**

Den totala ramen för stödsystemet uppgick för 2007 till 29 888 Tkr.

Tillvägagångssätt för översynen

Kulturförvaltningen bjöd inledningsvis in ett mindre antal representanter från de lokalförvaltande organisationerna till ett första möte 5:e mars 2007 för att informera och diskutera uppdraget. Vid mötet bestämdes att dialogen mellan organisationerna och förvaltningen skall intensifieras.

Vid ett möte 16:e april med samtliga organisationer informerades om den pågående översynen av stödområdet, tidplan samt om tillvägagångssätt. Vid mötet medverkade även Ants Wirman från Sveriges kommuner och landsting som talade om samlingslokaler som viktiga arenor för människors möten och om hur dessa kan utvecklas genom samarbeten, nya idéer och gemensamt ansvarstagande och partnerskap mellan civilsamhället, föreningsliv, företag och offentliga aktörer.

Under våren och sommaren har möten hållits med samliga lokalförvaltande organisationer som får stöd via kulturnämnden. Ett gemensamt frågepaket har legat tillgrund för diskussionerna. Vid de inledande möten som hölls framkom att samtalen behövde kompletteras med en enkät. Denna enkät skickades ut i maj månad.

Den 29:e maj arrangerade kulturförvaltningen ett möte för representanter från de lokalförvaltande organisationerna och studieförbunden för att belysa framtida möjligheter och hinder för samverkan och samarbete.

Kulturförvaltningen har fört samtal om utvecklingsmöjligheter för samlingslokaler med Sveriges kommuner och landsting, intresseorganisationen Folkets Hus och parker samt företrädare för *Samlingslokaler.nu* som är ett utvecklingsprojekt initierat av samlingslokalernas organisationer tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting samt Folkbildningsförbundet. Representanter och företrädare för dessa organisationer har även medverkat vid de möten som hållits.

Kulturförvaltningen har haft en dialog med idrottsförvaltnings bokningsbyrå om hur statistikuppgifter över bokningar i samlingslokaler kan brytas ner för att mer korrekt och rättvist visa nyttjandegrad och kvalitet vid samlingslokalerna.

Förvaltningen har haft kontakt med Göteborg stad och fört samtal om hur samlingslokaler får stöd där samt tagit del av hur de marknadsför och informerar om samlingslokaler på sin hemsida.

Samtal med de lokalförvaltande organisationerna

Avdelningen för Kultur- och integration har träffat företrädare för samtliga lokalförvaltande organisationer som har stöd via kulturnämnden för sin verksamhet. Vid samtliga samtal har två tjänstemän vid kulturförvaltningen medverkat.

Samtalen har strukturerats utifrån ett gemensamt frågeunderlag. De grundläggande frågeställningar och sakområden som diskuterats har varit; nuvarande verksamhet och utvecklingsmöjligheter, ekonomi/finansiering och taxor, 0-taxeuoplåtelse, nuvarande stödssystem, samarbete och behov av kompetensutveckling, samarbete med etniska organisationer, lokalstandard och behov av investeringar i teknik och infrastruktur, statistik och nyttjandegrad.

Nuvarande verksamhet och utvecklingsmöjligheter

Flertalet av samlingslokalerna har ambition att dagtid under vardagar öka upplåtelsen till företag och organisationer för till exempel konferenser, företagspresentationer och utbildningar.

Anledning till detta är att antalet bokade lokaler generellt är lågt dagtid och möjliga kundgrupper då framförallt är företag, organisationer och pensionärsföreningar. Vuxna, barn och ungdomar är dagtid i regel sysselsatta i förvärvsverksamhet eller skolundervisning. Under 2006 uppgick den uthyrda tiden dagtid 8.00-17.00 vid samlingslokaler till 25 procent av den totalt bokningsbara tiden.

Motiv för samlingslokaler att i högre grad upplåta lokaler till företag och organisationer är i första hand att öka verksamhetens intäkter. Dessa kundgrupper betalar full hyra till skillnad från stora delar av föreningslivet och prioriterade grupper. Ytterligare motiv är bland annat

att detta kan generera samarbeten med lokalt näringsliv och att det är en möjlighet att marknadsföra lokalerna för nya möjliga kundgrupper.

En aspekt som flera företrädare för samlingslokaler poängterar i detta sammanhang är att det är viktigt att kunna erbjuda en hög lokalstandard, bra service och modern teknik för att vara intressant för företag och organisationer att boka. Dessa kundkategorier har ofta högre krav än föreningsliv och allmänhet.

Flera samlingslokaler har utvecklat samarbete med cateringföretag eller närliggande restauranger för att kunna erbjuda konferens- eller festpaket till kunder. Ett sådant exempel är Herrängens gård.

Flertalet av samlingslokalerna uppger att antalet bokningar ökat de senaste åren. Det gäller prioriterade grupper men även upplåtelser generellt. Flera framför under samtalen att de anser att det skulle vara intressant att jämföra statistik sedan några år tillbaka med förra årets nyttjandesiffror för att kunna se utvecklingen under tid.

Flera av samlingslokalerna har en omfattande egen kulturverksamhet. Det finns en ambition hos flera att utveckla denna ytterligare. Ett hinder för detta är finansiering av kulturprogram och kulturarrangemang. Intäkter från besökare vid till exempel konserter täcker ofta inte kostnaderna för musiker. De program och de kulturaktiviteter som erbjuds grundar sig ofta i samarbeten med föreningar och stadsdelsförvaltningar men framhåller dock att stadsdelarna inte längre i samma utsträckning som tidigare har möjlighet att satsa på kulturarrangemang.

Det finns samlingslokaler som samarbetar med ungdomar som är intresserade av att arrangera kulturarrangemang och upplåter lokaler kostnadsfritt till ungdomar och på så sätt subventionerar deras initiativ. Flera av dem uttrycker även en ambition och vilja att utveckla samarbeten med unga vuxna för att ska se de möjligheter som samlingslokaler har.

En problemställning som några av samlingslokaler tar upp är att de ibland tvingas säga nej till unga vuxna som vill genomföra ett program eller ett arrangemang men inte kan betala hyra. Samlingslokalerna är beroende av intäkter från betalande gäster och måste därför prioritera dessa. Många ungdomar idag är inte medlemmar i föreningar och har därför ej möjlighet att få 0-taxa. Dessutom gäller den bara för ungdomsföreningar upp till 18 år. De har inget förslag eller idé hur man kan skulle kunna hantera denna fråga men anser att det är viktigt att föra fram problematiken. Det handlar om hur vuxenvärlden och dess strukturer möter unga människor som har idéer och vill genomföra aktiviteter.

Några samlingslokaler och hemgårdar är kontaktpersoner/coacher för kulturnämndens stödformer "Snabb slant" och "Jalla". "Snabb slant" är ett stipendium med syfte att öka ungdomars delaktighet i kulturlivet. Jalla är ett projektstöd med syfte att inspirera, motivera och stärka nya arrangörer och på så sätt vidareutveckla och berika Stockholms kulturliv. Det riktar sig till projekt med mångkulturella uttryck

Hemgårdar erbjuder primärt egen verksamhet i form av studiecirkel dagtid, kvällstid och helger och är beroende av att dessa genererar intäkter. Det är den enskilda hemgården som utifrån sina förutsättningar lokalmässigt, verksamhetsmässigt och sina besökares önskemål bestämmer inriktning på aktuella studiecirkel och kulturprogram

De flesta av hemgårdarna har även uppdragsfinansierad verksamhet.

Den som utförs på uppdrag av stadsdelsnämnderna har ökat vid hemgårdarna sedan ansvaret för dessa överfördes till kulturnämnden. Det gäller i synnerhet ungdomsverksamhet kvällstid för tonåringar.

Alla hemgårdar upplåter lokaler till externa aktörer om den egna verksamheten tillåter detta. Företrädare för hemgårdarna poängterar dock att det är viktigt att dessa upplåtelser och arrangemang sker i "hemgårdens anda". De ser på sin lokalupplåtelse som en service till en förening eller en samarbetspartner och tackar som regel nej till kunder som vill hyra lokalerna för fester trots att det skulle kunna generera intäkter. Lokalerna är verksamhetslokaler och präglade av den verksamhet som bedrivs i dem.

Samverkan och samarbete

Flertalet av samlingslokalerna har ett omfattande samarbete med andra aktörer i sitt närområde. Många samarbetar med stadsdelsförvaltningar, kulturskolan, bibliotek och föreningar. Samarbetets karaktär varierar i hög grad beroende på lokala förutsättningar, verksamhetsinriktning och aktuella behov. Samarbetet handlar ofta om att byta tjänster och om att samverka kring marknadsföring och gemensamma program. Ibland kan det även vara av ekonomisk karaktär.

Kulturskolan är i vissa fall en samarbetspart där samlingslokalen är en resurs. Det finns som regel lediga tider i lokalerna dagtid och de flesta samlingslokaler har scener som är möjliga att använda för framträdanden och uppspel.

Det finns även de som uppger att de samarbetar med lokalt näringsliv och har en viss sponsring av lokala företag. Denna lokala sponsring handlar inte om att man får betydande monetära medel utan att man kan få hjälp med varor och tjänster.

Flera uppger att de har samarbete med studieförbund men det finns även de som uppger att deras tidigare omfattande samarbete i princip upphört. Som skäl för detta uppger de bland annat att det kom att förändras i och med att taxa 1992 infördes för vuxenföreningar i samlingslokaler. Studieförbunden har valt att satsa på egna lokaler framförallt i innerstaden.

Samarbete förekommer även mellan de olika samlingslokalerna. Det kan till exempel gälla inköp av inventarier eller att man låter utranterat material gå vidare "inom familjen".

Samarbetet med stadsdelsförvaltningar tar sig flera uttryck. I vissa fall handlar det om ren lokalupplåtelse till exempel för stadsdelsnämndsmöten eller informationsmöten för personal. Men det kan även gälla samarbete kring kulturprogram vid den aktuella samlingslokalen eller med en närliggande fritidsgård kring ungdomsarrangemang som till exempel rockkvällar. Det finns även exempel där stadsdelen stöttar med skötsel av grönytor kring en samlingslokal.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd är ett exempel på en stadsdelsförvaltning som i hög grad samarbetar med en samlingslokal. Stadsdelen samarbetar aktivt med samlingslokalen Trappan i Vällingby centrum genom att de betalar 250 Tkr i hyra till Trappan. Motprestationen innebär att stadsdelens verksamheter har rätt att boka lokaler dagtid för möten och verksamhet utan ytterligare kostnad. Förutom denna insats finansierar stadsdelen i samverkan med kulturförvaltningen en projektledare med uppdrag att utveckla Trappan som samlingslokal. Stadsdelen har även avsatt utvecklingsmedel för att pröva arrangemang med inriktning på unga vuxna.

Hemgårdarna samarbetar alla med studieförbund kring studiecirklar och program. De har i regel samarbete med de stadsdelsförvaltningar där de är belägna. Det finns även exempel på hemgårdar som aktivt söker samarbete med andra stadsdelsförvaltningar och kommuner för att skapa kontakt mellan människor i ytterstad och innerstad. Det gäller till exempel Mäster Olofsgården som samarbetar med både kommundelar och föreningar i ytterstaden för att bidra till integration.

Hemgårdar samarbetar även med föreningsliv kring projekt och kulturprogram.

Ekonomi/finansiering och taxor

Majoriteten av de lokalförvaltande organisationerna framför att de har stora problem med att få en budget i balans. De framhåller att stödet flera år legat kvar på en oförändrad nivå trots att hyres- och personalkostnader ökar. De efterlyser därför en indexuppräknings av stödet i paritet med konsumentprisindex. De känner oro inför framtiden över att stödnivån urholkas genom att ramen för stödområdet minskat. Flertalet av företrädarna framhåller att de skulle vilja ha fleråriga avtal som reglerade stödet från kulturnämnden. Detta för att garantera en grundtrygghet för verksamheten samt att det skulle ge förutsättningar till långsiktig planering och innebära större möjligheter för att utveckla verksamhet och innehåll.

Flera framhåller att en konsekvens av den dåliga ekonomin är att det ej finns möjlighet till underhåll av lokaler eller för att investera i inventarier och teknik.

Den största kundgruppen i samlingslokalerna är Stockholms föreningsliv. Flera av lokalhållarna framhåller dess känslighet för prishöjningar. Därför är det viktigt att justera priser med stor försiktighet. Flera av dem uttrycker att de har erfarenhet av att även vid mycket modesta justeringar av prisbilden har det medfört att föreningar flyttar eller drar ner på sin verksamhet.

Flertalet av samlingslokalerna har en differentierad prissättning. Medlemsföreningar har ett rabatterat pris, samarbetspartners, föreningar och ideella organisationer en prisnivå och kommersiella aktörer, allmänhet och organisationer ytterligare en nivå.

De samlingslokaler som har det kommunala bostadsbolaget Stadsholmen som fastighetsägare uttrycker stark oro över vad som kommer att hända när deras hyresavtal ska omförhandlas. De samlingslokaler som har fått sina avtal uppsagda har aviserats hyreshöjningarna högre än normal indexuppräknings, dessutom har de fått ett utökat ansvar för underhåll och skötsel av grönytor kring fastigheten.

Även företrädare för hemgårdar framför att de har svårigheter att få sin ekonomi i balans. Hemgårdens ideologi är att vara en mötesplats för alla åldrar och erbjuda möjlighet till personlig utveckling oberoende av ekonomiska förutsättningar.

De stora intäkterna kommer från avgifter från studiecirklar och generellt ligger avgifterna för dessa på en relativt hög nivå. Kundgruppen är priskänslig och en hög andel av studiecirkeldeltagare vid hemgårdar utgörs av pensionärer, daglediga och arbetslösa.

Synpunkter på stödsystemet

En majoritet av företrädarna vid samlingslokaler och hemgårdar uttrycker att de upplever en otydligt hur samlingslokalstödet för respektive verksamhet fördelas mellan grundstöd, kulturbidrag och tilläggsbidrag. Stödsystemet upplevs som luddigt och godtyckligt.

Flera av de samlingslokaler som har hög upplåtelse till prioriterade grupper anser att det är viktigt att de kompenseras för detta via stödsystemet, de uttrycker även att det för närvarande ej framgår hur stor del av stödet som utgör kompensation för denna upplåtelse.

I stort sett alla företrädare framhåller att stödet är otillräckligt, de önskar en högre stödnivå och anser att grundbidraget borde täcka lokalkostnaden.

Behov av kompetensutveckling

Det finns stora behov av kompetensutveckling hos den personal som arbetar i samlingslokaler. Flera representanter poängterar att det är en grundläggande förutsättning för att utveckla samlingslokaler generellt. Ett område där i så gott som samtliga företrädare framhåller stora utbildningsbehov är marknadsföring. Ett annat utvecklingsområde som poängteras som viktigt är arrangörskap, då avses dels behov av egen kunskap hur man genomför arrangemang, dels kunskap för att kunna vara ett stöd för till exempel unga vuxna som vill arrangera egna program. Hur man bygger hemsidor och administrativ kunskap är andra områden där behov av kompetensutveckling lyfts fram.

Marknadsföring av samlingslokaler

Företrädare för de lokalförvaltande organisationerna anser att Stockholm stad och kulturförvaltningen bör ta ett större ansvar för att marknadsföra begreppet samlingslokaler och den service dessa erbjuder. De anser att staden i högre grad än idag skall verka för att göra det känt att det finns lokaler att hyra för möten, verksamhet och fest. De menar att eftersom dessa lokaler har ett stöd från staden så bör det vara i stadens intresse de ska bli kända och vara enkla att boka.

Etniska organisationer

Etniska organisationer är enligt de lokalförvaltande organisationerna frekventa hyresgäster i samlingslokalerna i staden. Det gäller både egen föreningsverksamhet, prioriterad barn – och ungdomsverksamhet och öppna kulturprogram. Flera av företrädarna för samlingslokalerna beskriver att de med representanter från dessa organisationer föreslagit att de kan bli medlemmar i den lokalförvaltande organisationen och genom det få lägre taxa och möjligheter att påverka verksamhetens innehåll. De uppger dock att intresset för detta har varit lågt. Organisationerna vill gärna hyra lokal men de vill inte engagera sig i lokalernas paraplyorganisationen. Flera framhåller att många av föreningarna har offentligt stöd för egna föreningslokaler och därför inget behov av samlingslokaler mer än vid speciella tillfällen.

Lokalstandard och investeringsbehov i teknik och infrastruktur

Lokalförvaltarna uttrycker att det är viktigt att hålla en bra standard på lokaler och utrustning för att vara attraktiva för allmänhet och föreningar att hyra. De framhåller att det ej inom nuvarande stöd ej finns möjlighet att söka medel för reparationer och investeringar i lokaler, inventarier och ny teknik. De poängterar att de även har stora svårigheter att kunna hålla lokal- och teknikstandard på en acceptabel nivå. Lokalerna har många besök och användare och det innebär ett stort slitage.

Samtliga uttrycker behov av extra medel för ha möjlighet till att genomföra reparationer och underhåll i sina lokaler. Flera uttrycker även att det behövs resurser för att investera i ny teknik och modern utrustning. Hyresgäster efterfrågar allt oftare dataprojektorer och bra audioutrustning. De extra medel som avsattes av Stockholms stad för reparationer och

investeringar 2006 och betydde mycket för flera samlingslokaler och gav dem möjlighet till standardhöjande åtgärder och investeringar i inventarier och teknik.

Flera av samlingslokalsföreträdarna uttrycker att det förutom grundbidrag, kulturbidrag och tilläggsbidrag bör finnas en stödform för reparationer och investeringar att söka av de lokalförvaltande organisationerna.

I Spånga Folkets Hus finns sedan något år tillbaka Stockholms första digitala biograf. Den har finansierats med medel från stadsdelsförnyelse och är en spännande utvecklingsmöjlighet för samlingslokaler. Den digitala tekniken innebär att föreställningar och evenemang kan tas emot och visas i mycket hög bild och ljudkvalité från hela världen. Det är möjligt att göra det via satellit eller via WWW, Internet.

Statistik och nyttjandegrad

I de samtal som förts med de lokalförvaltande organisationerna har frågan om statistikuppgifter kopplat till bokningsbar tid och hur den på ett jämfört och rättvist sätt ska kunna åskådliggöra en lokals nyttjandegrad berörts.

Flera av de lokalförvaltande organisationerna har påpekat att diskussion om graden av nyttjande av samlingslokaler och hur den på ett rättvist och relevant sätt kan redovisas har förts tidigare i Stockholms stad

De poängterar att de tider som efterfrågas av kunder i första hand är vardagskvällar under höst och vår och att det till största delen är föreningslivet i Stockholm som använder samlingslokaler. Dagtid arbetar de flesta vuxna och barn och ungdomar går i skola. Av naturliga skäl är efterfrågan av lokaler sommartid och under stora helger begränsad.

De framför att det är viktigt att redovisa antalet upplåtna timmar totalt samt antalet upplåtna timmar för prioriterade grupper och pensionärsföreningar. Därutöver anser de att det är viktigt att åskådliggöra bokningsfrekvensen under dag, kväll och under helger och i relation till den totala bokningsbara tiden. De anser att det är viktigt att se samlingslokaler och dess funktion i sitt sammanhang och hur de används de tider som är intressanta att boka av allmänhet, föreningsliv, företag och organisationer och att detta bör beaktas i diskussionen kring hur nyttjandegrad ska redovisas

De anser även att det är viktigt att ta individuell hänsyn till samlingslokalernas förutsättningar på grund av läge, lokalernas utformning och begränsningar i nyttjandet på grund av lokaler ligger i eller i anslutning till flerfamiljshus etc. Detta är viktig information som bidrar till helhetsbilden av hur en lokal fungerar och används.

Bokning

En majoritet av företrädarna vid samlingslokalerna framhåller att de har ett gott samarbete med tjänstemännen på bokningen vid idrottsförvaltningen. De anser däremot att det är ett problem att servicenivån försämrats gentemot kunder då antalet handläggare vid bokningen har minskat och detta har fått till följd att väntetiden i telefon drastiskt förlängts för de som önskar boka lokal eller ställa frågor.

Flera samlingslokaler framhåller att det är ett problem vad det gäller avbokningar av lokaltid för prioriterade grupper. Avbokningstiden för dessa grupper är endast tre dagar. Detta innebär stora svårigheter för organisationerna att erbjuda återbudstider till andra hyresgäster

med så kort framförhållning. Bilden kompliceras ytterliggare eftersom dessa grupper har företräde framför betalande gäster och att det finns tendenser att de bokar fler tider och lokaler än sitt egentliga behov.

Ett förslag på hur administration och bokningar kan förenklas har framkommit i översynen. Merparten av de tider föreningar och studieförbund bokar i samlingslokaler är återkommande under en termin eller tid motsvarande ett läsår. För närvarande bokas dessa tider in vid två tillfällen per år och det är endast möjligt att boka en termin i taget. Det skulle innebära minskad administration om de bokningar motsvarar ett läsår var möjliga att boka för två terminer.

En ytterliggare aspekt som påpekas är att det finns skillnader i regelverken för bokning av idrotts-, skol- och samlingslokaler. Det gäller bland att tiden för när en avbokning senast ska vara gjord för att kunden ej ska debiteras.

Bakgrund

1991 fanns det i Stockholms stad 78 samlingslokaler med kommunalt stöd i Stockholms stad. Under 1990-talet genomfördes stora förändringar i stödsystemen och ersättningsnivåerna till samlingslokalerna minskade. Nolltaxa för föreningsverksamhet för vuxna avskaffades. Fasta drifts- och inventarieanslag ersattes med timersättning för barn- och ungdomsföreningar, föreningar för funktionshindrade och subventionerade grupper. Dessa förändringar medförde att både antalet samlingslokaler och nyttjandet minskade.

Mellan åren 1991 och 1994 minskade nyttjandet av samlingslokaler med ca 40 procent och år 2000 hade antalet samlingslokaler minskat till 18.

Fram till 2003 låg ansvaret för samlingslokaler på idrottsnämnden. Stödsystemet var mekaniskt och utgick som ersättning för respektive lokals bokningsbara yta. Ersättningsnivån uppgick till 90 procent av 1999 års kallhyra och räknades ej upp vid hyreshöjningar och det var ett krav att minst 30 procent av den bokningsbara tiden skulle upplåtas till prioriterade grupper.

Ansvaret för stödet till hemgårdarna låg hos de stadsdelsnämnder där de geografiskt var belägna och var konstruerat så att hemgårdarna fick hyrestäckning för av staden godkända ytor, lönekostnadsersättning för en föreståndare och en fritidsledare, städersättning samt verksamhetsbidrag.

Ansvaret för de lokalförvaltande organisationerna överfördes till kulturnämnden årsskiftet 2002/2003 och under 2003 beslöt nämnden att nya riktlinjer och ett nytt stödsystem skulle gälla för dessa organisationer från och med 2004.

För att få kunskap om utvecklingen av nyttjandet under tid har förvaltningen jämfört graden av upplåtelse mellan 2001 och 2007. Denna undersökning visar att nyttjandet av samlingslokaler ökat med 40 procent under perioden. Antalet uthyrda timmar ökade från 85 000 timmar 2001 till 118 000 timmar 2006.

Det är betydande skillnader i verksamhetskaraktär mellan samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter. Detta gäller såväl innehåll som förutsättningar och inriktning mellan dessa i stödsystemet ingående verksamhets kategorier. Det finns även stora

skillnader mellan de enskilda stödmottagarna inom respektive verksamhetskategori utifrån lokala förutsättningar och aktuella verksamhetsprofiler.

Samlingslokaler för möten, fest och kultur

Under 2007 fick 18 samlingslokaler stöd för sin verksamhet i Stockholms stad. De ligger relativt väl spridda över staden och förutom tre är samtliga föreningsdrivna. Kista Träff drivs av Kista-Rinkeby stadsdelsförvaltning och Tensta träffa samt medborgarhuset i Alvik drivs av kulturförvaltningen. Samtliga samlingslokaler består av ett antal bokningsbara rum, underobjekt. Den genomsnittliga samlingslokalen i Stockholm innehåller 7 underobjekt.

Samlingslokalerna är primärt inriktade på lokalupplåtelse till föreningar, privatpersoner och företag och utgör mötesplatser för folkbildning, integration, möten, kultur och fest. Bland samlingslokalerna finns ett antal som har en mer öppen karaktär och i vissa fall fungerar som lokala kulturhus med egen programverksamhet. Den kan till exempel bestå av teater, konserter, allsång, konst- och fotoutställningar. Några exempel på samlingslokaler med egen verksamhet är Spånga Folkan, Jakobsbergs Gård, Rinkeby Folkets Hus och Årsta Folkets Hus.

För att få ett få kunskap och kunna se en tendens över hur samlingslokalernas upplåtelse förändrats under tid har förvaltningen schabloniserat idrottsförvaltningens statistikuppgifter från 2001. Formerna för hur denna schablonisering har beräknats har diskuterats med tjänstemän på idrottsförvaltningen. Detta för att få jämförbara underlag och säkerställa att beräkningsgrunderna är korrekta.

Enligt dessa beräkningar bokades 2001 samlingslokalerna totalt 85 000 timmar och av dessa uppläts 39 000 timmar eller 46 procent av den totala upplåtelsen till de prioriterade grupperna. Under 2006 bokades samlingslokalerna totalt 118 000 timmar och av dessa bestod 50 000 timmar av upplåtelse till prioriterade grupper eller 43 procent av den totalt upplåtna tiden. Det innebär att den totala upplåtelsen vid samlingslokalerna ökat med totalt 40 procent från 2001 till 2006. Ökningen av prioriterade grupper uppgick till 28 procent.

De flesta av samlingslokalerna i staden har ökat sin beläggning och för några har det skett stora förändringar. Det finns flera samlingslokaler som fördubblat sin upplåtelse. Några exempel är Pumpan och Kristinehovs Gård på Södermalm och Alviks medborgarhus i Bromma.

Generellt har samlingslokalerna i ytterstaden mer egen verksamhet än de som ligger i innerstaden och de i innerstaden en hög grad av upplåtelse till prioriterade grupper. Upplåtelse till barn och ungdomsföreningar med 0-taxa är högre vid samlingslokaler i ytterstaden och vid samlingslokaler innerstaden är upplåtelsen till anonyma grupper och funktionshindrade större.

Hemgårdar – mötesplatser för alla åldrar

Det finns sex hemgårdar i Stockholm varav fem ligger i innerstaden.

De riktar sig till alla åldrar och vill skapa möten mellan människor oberoende av bakgrund. Alla hemgårdar erbjuder i samarbete med studieförbund studiecirkelverksamhet inom en rad områden, språk, data, friskvård, ofta med tonvikt på konst, kulturhistoria och hantverk. De genomför öppna kultur- och folkbildningsprogram till exempel kultur- och kulturhistoriska

föreläsningar, stadsvandringar, pröva på konsthantverk och disco och musikkvällar med liveband för unga.

Flera av hemgårdarna har kurser för nya svenskar och erbjuder arbetsplatsträning för personer med social problematik eller funktionshinder. Hemgårdarna i Stockholm kan ses som lokala kulturhus med omfattande egen verksamhet och är mötesplatser som bidrar till integration och till att bryta social isolering och utanförskap. De är ofta viktiga mötesplatser för äldre.

Flertalet hemgårdar bedriver på uppdragsbaserad verksamhet i nära samverkan med till exempel stadsdelsförvaltningar och utbildningsförvaltningen. Exempel på sådan uppdragsverksamhet är till exempel fritidshem, sommarkollo och öppen fritidsverksamhet för tonåringar. Skeppsholmsgården, har en maritim inriktning och utöver verksamhet under året, erbjuder ungdomar under sommaren seglarkollo och resor med skolskepp och skutor.

Det finns ingen objektiv statistik för hemgårdar på grund av att de inte ingår i bokningssystemet. Detta är ej möjligt eftersom Hemgårdarna upplåter lokaler till externa hyresgäster endast i begränsad utsträckning om den egna verksamheten tillåter detta. Den tillgängliga statistiken för hemgårdar bygger på deras egna uppgifter och för 2006 redovisade hemgårdarna en total lokalupplåtelse på 11 699 timmar.

Kommunövergripande verksamheter, mötesplatser kring konst, kultur och idrott på Järvafältet.

De så kallade "kommunövergripande verksamheterna" Husby gård och Akalla By ligger båda på Järvafältet i stadsdelen Kista-Rinkeby.

Husby Gård

Stödet till Husby Gård utgår som lokalstöd till Husby hantverksförening som bedriver verksamheten på Husby Gård. Föreningen ansvarar för lokalupplåtelsen och har förstahandskontrakt med stadens fastighetskontor.

Husby Gårds verksamhetsidé är att skapa en mötesplats med konst och konsthantverk som bas. Gården har en utställningshall, verkstäder, ateljéer och café.

Husby Gård bedriver en omfattande utställningsverksamhet med stor spännvidd. Från lokala barnutställningar till utställningar av etablerade konstnärer och samlingsutställningar i samarbete med bland annat riksutställningar och Svenska Institutet. Verkstäder och ateljéer används för kurser och workshops med inriktning konst och konsthantverk. Föreningen genomför öppna seminarier kring konst och konstnärskap och i samband med utställningar erbjuds även konstpedagogisk verksamhet för barn. Husby Gård samarbetar med Kista-Rinkeby stadsdelsförvaltning och Kulturskolan kring kulturprogram på gården.

Gården är ett populärt utflyktsmål för boende i området och valborgsmässofirande, lopp- och julmarknader genomförs i samverkan med det lokala föreningslivet. De egna medlemmarna har möjlighet till korttidsförhyrningar av verkstäder och ateljéer och lokalerna hyrs även ut till allmänhet, föreningar och organisationer för fester, konferenser och möten.

Bokning av lokaler sker på gården. Husby Gård redovisar för 2006 att de var bokade totalt 1 333 timmar och av dessa bokades 383 av prioriterade grupper.

Akalla by

Stödet till Akalla by från kulturnämnden kanaliseras via Kista Football Club KFUK-KFUM . Gården har verkstäder, ateljéer och ett café. Kista Fotboll Club står för den dagliga driften, den öppna verksamheten och caféverksamheten i samarbete med Kista dagliga verksamhet. Kista FC är en idrottsförening med omfattande barn och ungdomsverksamhet. Föreningen samarbetar med föreningslivet i närområdet kring gården och kulturprogram i samband med större helger som valborg, nationaldagen och midsommar. Föreningen bedriver dessutom en rad utbildningar på arabiska för idrottsledare och under lov visar föreningen även film för barn.

Vid gården finns det även en 4H-verksamhet som får sitt stöd fördelat via Stockholms läns 4H. Ateljéerna vid gården används i första hand av keramiker för egen produktion och kurser.

Akalla By är ett populärt utflyktsmål för barn och vuxna samt en mötesplats för de boende i området.

Lokalerna är möjliga att boka för föreningar, organisationer, företag och privatpersoner boka direkt vid Akalla By. Akalla By redovisar för 2006 att de var bokade totalt 592 timmar och av dessa bokades 237 timmar av prioriterade grupper.

Kulturförvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att de samlingslokaler, hemgårdar och kommunövergripande verksamheter de lokalförvaltande organisationerna driver är en grundläggande resurs och en styrka för civilsamhället och ideella krafter i Stockholms stad. Dessa föreningsdrivna mötesplatser bidrar till integration och demokratisk utveckling, till att bryta socialt utanförskap och personlig utveckling.

Den infrastruktur, service och de möjligheter dessa lokaler utgör är en tillgång för föreningar, organisationer, allmänhet och företag. Dessa lokaler är viktiga arenor för föreningsliv, studiecirklar, kulturarrangemang och fest i Stockholms stad. Det finns en stor utvecklingspotential generellt i dessa lokaler för att öka nyttjandegrad och i än högre grad utvecklas till lokala kulturhus i samarbete mellan föreningsliv, det fria kulturlivet och kommunen.

De tre verksamhetsformer som ingår i stödområdet och som får stöd från kulturnämnden för lokalupplåtelse och kulturverksamhet drivs som regel av ideella lokalförvaltande organisationer där medlemmarna i första hand består av medlemsföreningar men ibland även av enskilda medlemmar. De föreningskonstruktioner som är juridiskt ansvariga för verksamheten vid samlingslokaler är förenklat uttryckt paraplyorganisationer som har som syfte att driva en specifik samlingslokal.

Motiven för föreningar och enskilda att engagera sig i en lokalförvaltande organisation för en samlingslokal kan vara flera. En anledning till engagemang kan vara att det är viktigt att det finns en fungerande samlingslokal i närområdet med lokaler som motsvarar föreningens behov. Det kan vara det egna intresset av konst, musik eller ett socialt engagemang som

bidrar till att man blir medlem i en samlingslokal eller hemgård. Möjligheten för den egna föreningen att få en lägre taxa i samlingslokalen kan vara ytterliggare ett motiv.

Oavsett motiv är det dessa föreningars och personers ideella engagemang som bidrar till att det i Stockholms finns mötesplatser i form av samlingslokaler, kommunövergripande verksamheter.

Det finns flera goda exempel på bra verksamhet och intressanta utvecklingsprojekt bland de lokalförvaltande organisationerna. Ett intressant exempel är den digitala biograf som finns i Spånga Folkan. Med den är det möjligt att ta del av konserter direkt när de ges i Berlin, London eller New York. En rad operaföreställningar har "direktsänts" via satellit från Metropolitan i New York till Spånga och dessa har varit slutsålda. Den digitala tekniken ger helt nya möjligheter till direktsänd visning av evenemang på stor duk i mycket hög bild- och ljudkvalitet. Opera, teater, onlineturneringar i tevespel, rockkonserter, sportevenemang och mycket annat. Denna nya teknik innebär även att det är möjligt att ha direktkontakt med lokaler i andra delar av världen via WWW, Internet. Det är möjligt att arrangera globala kulturarrangemang, delta i internationella debatter eller ta del av valvaker i sitt ursprungsland. Under hösten har en känd svensk författares senaste verk presenterats direkt Spånga Folkan till 21 andra orter i Sverige och publik över hela landet har kunnat interagera med honom genom att ställa frågor via SMS.

Vid samlingslokalen Trappan i Vällingby pågår ett samarbete mellan stadsdelsförvaltningen, kulturförvaltningen, Svenska bostäder och Medborgarhusföreningen för att utveckla Trappan som samlingslokal och lokalt kulturhus. En projektledare har anställts under 6 månader för att initiera en utvecklingsprocess och presentera en strategisk plan för utvecklingen av Trappan. I uppdraget ingår det bygga nätverk kring samarbeten och partnerskap samt att genomföra publika arrangemang att väcka intresse för nya Trappan. Resultatet av detta utvecklingsarbete i Trappan torde även kunna nyttjas av även andra samlingslokaler.

Ekonomi

I samband med överförandet av ansvaret för de lokalförvaltande organisationerna till kulturnämnden 2003 utökades ramen för stödområdet med totalt 5 miljoner kronor. I totalbudgeten som överfördes till kulturnämnden ingick ej kostnader för administration av stödet och bokningssystemet. Efter bedömning av behov och omfattning av verksamhet kom det att innebära en ökning av stödet till samlingslokaler i snitt med 15 procent och till hemgårdar med 25 procent.

I budget för 2007 minskade den totala budgetramen för de lokalförvaltande organisationerna med 2 miljoner, av denna minskning utgjorde 1,5 miljoner stöd till Bryggghuset som utgick ur stödsystemet. Stödet för de i stödområdet samlingslokaler ingående lokalförvaltande organisationerna minskade således med 500 Tkr eller 3 procent.

De ekonomiska svårigheter som företrädare för de lokalförvaltande organisationerna framför bekräftas av det faktum att två av dessa begärts i konkurs under de senaste två åren. De två som gått i konkurs är Bryggghuset och Rågsveds Folkets Hus. I Rågsved har en ny lokalförvaltande organisation bildats och de har övertagit hyreskontraktet för samlingslokalen Rågsveds Folkets Hus.

Flertalet av de lokalförvaltande organisationerna tar i dialogen med förvaltningen upp att de anser att det skulle vara positivt för deras ekonomiska situation om stödet från kulturnämnden var flerårigt. Det är enligt förvaltningens mening dock ej möjligt inom ramen för det kommunala stödsystemet att betala ut ett flerårigt stöd. Den kommunala ekonomin arbetar med ettårsbudget och det är inte möjligt att besluta om stöd under flera år. Kommunallagen medger inte det. Ett alternativ är om förhållandet mellan lokalförvaltande organisationer och Stockholms stad skulle baseras på avtalsuppgörelser om villkorad verksamhet. Då skulle det vara möjligt att ingå fleråriga avtal men det skulle innebära att istället för stöd skulle en ersättning utgå för utförd tjänst. Det skulle även kunna innebära att Stockholms stad måste konkurrensutsätta uppdraget som lokalförvaltande organisation och bjuda in både företag, privatpersoner och andra organisationer att lägga bud på verksamheten. Förvaltningen anser att det är angeläget att tillvarata och uppmuntra föreningslivets och dess engagemang för att samlingslokaler och hemgårdar och gör bedömningen att det inte är möjligt att föreslå förändringar i stödsystem för att göra ersättningar till de lokalförvaltande organisationerna flerårig.

Förvaltningen har haft dialog med samtliga lokalförvaltande organisationer och besökt samtliga lokaler som förvaltas av dessa. Dessa samtal och de kompletterande enkäter som inkommit om behov av investeringar och reparationer visar att det finns stora behov av upprustning och standardhöjande åtgärder vid samlingslokaler. Det finns dock inget utrymme för att föreslå att medel avsätts för detta inom ramen för nuvarande stöd. Förvaltningen bedömer att det på sikt behövs investeringsmedel för att höja nivån på lokalstandard, teknik och inventarier. En möjlighet att investera kan dock finnas inom ramen för stadens tillgänglighetsmedel. Målsättningen med dessa medel är att Stockholms stad 2010 ska vara Sveriges mest tillgängliga stad. Det har primärt gällt de lokaler som ägs, förvaltas och drivs av Stockholms stad. Men i stadens budget för 2008 aviseras möjligheten för lokaler och verksamheter som har stöd att omfattas av dessa medel.

Förvaltningens bedömning är att flera av de lokalförvaltande organisationerna löper risk att hamna i ekonomiska svårigheter. På sikt är det nödvändigt att höja stödnivåerna för några av samlingslokalerna om ej fler ska gå i konkurs. Den enda möjlighet förvaltningen ser till det inom ramen för nuvarande stöd är att föreslå en avveckling av stödet till några av de lokalförvaltande organisationerna, det vill säga att minska antalet lokalförvaltande organisationer för att kunna utveckla stärka de som har utvecklingspotential.

I samband med översynen har förvaltningen uppmärksammat att taxor och avgifter i kommunalt drivna samlingslokaler har legat oförändrade sedan slutet av 1990-talet. Som jämförelse kan nämnas att taxorna i de lokaler som upplås för idrottsföreningar via idrottsförvaltningen under motsvarande period höjts vid två tidpunkter, dels 2002 och dels inför 2007 års säsongstart. Detta innebär att de kommunalt drivna lokalerna får konkurrensfördelar gentemot de föreningsdrivna lokalerna. Prisnivån bör justeras för att kostnaderna i de kommunala lokalerna skall ligga på en med de föreningsdrivna jämförbar nivå.

Nyttjandet av samlingslokaler

Sedan 2001 har upplåtelsen vid samlingslokaler ökat med ca 40 procent

Flera möjliga förklaringar lyfts fram till att upplåtelseerna generellt ökat. En förklaring som återkommer är att den ökade användningen av internet har medfört ett högre antal bokningar i samlingslokalerna. Informationen om vilka lokaler som finns och om de är lediga

förenklar för kunderna att hitta passande lokaler för sin verksamhet. Detta bekräftas av bokningsbyrån som uppger att 75-80 procent av deras kunder tar del av information på bokningens hemsida i samband med att de bokar.

Flera av samlingslokalerna framför att det extra reparations- och investeringsstödet som beslöts utgå under 2006 har inneburit att de kan erbjuda mer attraktiva mötesplatser med modern teknik och att det fört med sig att antalet bokningar ökat.

Det finns även företrädare som uppger att man idag är mer aktiv i sin marknadsföring och att det tillsammans med en högre servicegrad och kundvårdande attityd i personalen bidragit till att nyttjandet ökat.

Faktorer som framhålls som viktiga för ökningen på 28 procent för de prioriterade grupperna är att det under perioden tillkommit anhöriggrupper till missbrukare och nya grupper med funktionshinder har blivit godkända som 0-taxeföreningar.

Stödsystemet

Förvaltningen anser att det finns brister i det nuvarande stödsystemet. Förvaltningen anser att de faktorer som ligger till grund för bedömningen av stödet bör vara mer objektiva. En annan brist är att ersättning för 0-taxeupplåtelse inte premieras i tillräckligt grad. Stödsystemet är även otydligt och därmed svårt att följa upp. Det framgår inte klart hur stödet till varje enskild stödmottagare fördelas på grundbidrag, tilläggsbidrag och kulturbidrag.

En grundförutsättning för att få stöd är att upplåtelse till nolltaxeverksamhet prioriteras. Detta innebär att de lokalförvaltande organisationerna ska tacka nej till betalande gäster och upplåta lokaler till prioriterade grupper som har rätt att boka dessa hyresfritt. De föreningar som kan få rätt till nolltaxa är föreningar för barn och ungdomar, funktionshindrade samt anonyma grupper (t ex anonyma alkoholister och anonyma narkomaner). För att omfattas av 0-taxa krävs det att föreningen blir godkänd som 0-taxeförening av idrottsförvaltningens föreningsbyrå samt att man till idrottsförvaltningen betalt en årlig administrativ avgift på 1000 kronor.

Upplåtelsen till prioriterade grupper vid samlingslokalerna är omfattande. Under 2006 uppgick antalet upplåtna timmar till dem till 50 606 timmar eller 43 procent av den totala lokalupplåtelsen. Från 2005 till 2006 ökade 0-taxeupplåtelsen med 13 procent eller 3 700 timmar.

Det finns samlingslokaler vars upplåtelse av lokaler uppgår till 50 procent av den totalt uthyrda tiden. Detta minskar i hög grad möjligheter till intäkter för dessa samlingslokaler. Förvaltningens utgångspunkt är att det är viktigt att de lokaler som har hög andel 0-taxeföreningar ersätts för denna prestation.

Förvaltningen anser att stöd för kompensation för 0-taxa istället för en bedömning av kompensationsnivå grundad på omfattningen av upplåtelsen borde utgå med en fast ersättning i kronor för faktiskt antal upplåtna timmar. Dessutom bör det framgå i beslut för stöd hur det fördelas mellan grundbidrag, kulturbidrag och tilläggsbidrag.

För att förenkla bedömningen och göra den mer rättvis är det avgörande att de statistikuppgifter och underlag som ligger till grund för den är relevanta, jämförbara och likvärdiga.

Förutsättningar för upplåtelse och bokningsbar tid vid respektive samlingslokal varierar i hög grad. Till detta finns det en rad anledningar. Några av lokalerna finns i eller i anslutning till bostadshus vilket i vissa fall innebär att det ej är möjligt att använda lokalen för festverksamhet kvällstid och helger. Det kan även vara så en viss typ av verksamhet i ett rum ej gör det möjligt att hyra ut angränsade lokaler i en enskild samlingslokal. Anledningen till detta kan vara ljudstörningar eller att det angränsade rummet är ett genomgångsrum.

Det är även stora skillnader i lokalernas utformande och vilken typ av aktivitet de bäst lämpar sig för. Det finns även stora skillnader i teknisk utrustning och det är av en avgörande betydelse var i staden lokalen ligger. Varje samlingslokal innehåller ett antal bokningsbara rum, underobjekt. Antalet bokningsbara rum vid samlingslokalerna varierar mellan 4-12. Den genomsnittliga samlingslokalen i Stockholms stad innehåller 7 bokningsbara rum.

Förvaltningen har fört en dialog med tjänstemän på idrottsförvaltningen hur tillgänglig data i bokningssystemet på bästa sätt kan åskådliggöra hur en samlingslokal används och under vilka tider under dygnet. Utifrån detta har samtlig tillgänglig bokningsdata från 2006 bearbetats efter vissa uppställda kriterier/intervaller.

För att öka kunskapen om varje enskild samlingslokals nyttjande har den bokningsbara tiden beroende på öppethållande vid respektive anläggning och dess underobjekt/lokaler fördelats på tre tidsintervall. Vardagar 8.00-17.00, vardagskvällar 17.00-24.00 och helger 00.00-00.00. Därefter har den totala tillgängliga tiden vid varje anläggning ställts i relation till den upplåtna tiden. Även hur stor andel och fördelningen av hur lokalen upplåtits till de prioriterade grupperna, barn- och ungdom, funktionshindrade, anonyma grupper och pensionärer har tagits fram.

Det har gett ett underlag i procent i hur hög grad samlingslokaler bokas i förhållande till den totala möjliga bokningsbara tiden vid respektive anläggning och i vilken grad den utnyttjas av de prioriterade grupperna. Dessa procentsatser kan betraktas som kvantitativa mått på nyttjandet vid varje enskild samlingslokal.

Detta mått är dock inte lämpligt för att jämföra graden av nyttjande mellan olika samlingslokaler eftersom den totala bokningsbara tiden varierar mellan de olika samlingslokalerna. Däremot kan detta procentuella mått användas för att följa upp och se utvecklingen av upplåtelsen vid den enskilda anläggningen från ett år till ett annat.

Det är även viktigt i att beakta att den totalt bokningsbara tiden i en lokal inte generellt kan anses uppgå till 100 procent. Mellan varje upplåtelsefall finns det en omställningstid som varierar på karaktären av upplåtelsen. En föreläsning kan till exempel inte starta direkt efter det att en dansrepetition hållits. Det behövs tid för att ställa lokalen i ordning.

Förvaltningens uppfattning är att det mest rättvisa och korrekta sättet att ange **nyttjandegrad** är faktiskt antal bokade timmar vid varje enskild anläggning. Förvaltningen anser att nyttjandegrad är en viktig faktor att använda i bedömningen av lokalernas nyttjande.

Förvaltningen föreslår dessutom att det som grund för bedömningen av stödet till samlingslokaler bör tillkomma ytterligare faktorer. Att erbjuda ett stort antal bokningsbara timmar och ha ett generöst öppethållande är att erbjuda kunder bra service. Förvaltningen

anser att antalet bokningsbara timmar är ett kvantitativt mått som tillsammans med öppethållande, teknisk utrustning, lokalernas läge och standard kan utgöra en faktor i bedömningen av grundbidragets storlek. Förvaltningen anser att lämplig benämning på denna faktor är **servicegrad**.

Dessutom anser förvaltningen att de lokalförvaltande organisationer som är "duktiga" på att generera egna intäkter inte ska missgynnas av detta. Förvaltningen föreslår därför att den del av verksamhetens budget som självfinansieras genom egna intäkter ska utgöra en faktor i bidragsbedömningen. Denna faktor benämns lämpligen **självfinansieringsgrad** och föreslås utgöra intäkternas procentuella del av det aktuella stödet.

Behov av kompetensutveckling

Under översynen har det framkommit stora behov av kompetensutveckling inom stödområdet. Ett område som framhålls som synnerligen viktigt är marknadsföring. Även kompetens hur man genomför egna arrangemang samt coachning av till exempel unga vuxna som vill arrangera egna program lyfts fram. Andra områden där behov av kompetensutveckling nämns är administrativ kunskap, data och hur man bygger hemsidor.

Det har under samtalen med de lokalförvaltande organisationerna framkommit att det är svårt för den enskilda samlingslokalen att satsa på kompetensutveckling av medarbetare. Förvaltningen anser därför att medel inom stödområdet bör avsättas för kompetensutveckling i första hand inom marknadsföring och arrangörsskap. Denna kompetensutveckling bör utformas i samverkan mellan avdelningen för kulturstöd, de lokalförvaltande organisationerna, gärna i samarbete med något studieförbund.

Förslag till förändringar i stödsystemet

Ett av målen med översynen är att bedömningen av samlingslokalernas verksamhet ska förenklas och bli mer rättvis vad det gäller kompensation till prioriterade grupper. Ett ytterligare motiv är att uppföljningsinstrument som statistik och verksamhetsuppföljning på ett mer korrekt sätt ska visa nyttjandegrad och kvalitet vid samlingslokaler.

Sedan 2001 har bokningarna i samlingslokalerna totalt ökat med 40 procent och upplåtelsen till prioriterade grupper med 28 procent enligt upplåtelsestatistiken från bokningsbyrån på idrottsförvaltningen.

Det finns ingen motsvarande statistik för hemgårdar på grund av att de inte ingår i bokningssystemet. Det är ej möjligt eftersom Hemgårdarna har mycket omfattande egen kultur- och folkbildningsverksamhet och upplåter lokaler till externa hyresgäster endast i begränsad utsträckning. Statistiken för hemgårdar bygger på deras egna uppgifter och för 2006 redovisade hemgårdarna en total lokalupplåtelse på 11 699 timmar.

Samlingslokaler och hemgårdar har sedan stödsystemet infördes bedömts utifrån samma bidragsgrundade kriterier.

Förvaltningens erfarenhet sedan stödsystemet infördes 2004 är att det är komplicerat att använda samma bidragskriterier som grund för dessa två verksamhetsformer. Det finns stora skillnader i verksamhetsinriktning och förutsättningar för hemgårdar och samlingslokaler. En avgörande skillnad är att hemgårdarnas primära syfte är att erbjuda verksamhet till enskilda individer och endast marginellt lokalupplåtelse för externa hyresgäster. Hemgårdar upplåter lokaler endast om den egna verksamheten tillåter det. Det innebär att bland annat att

tillgänglig statistik- och uppföljningsunderlag inte är jämförbara mellan dessa verksamhetsformer

Med detta som grund föreslår förvaltningen att stödet till hemgårdar ej ska ligga inom stödområdet samlingslokaler utan i egen anslagspost och prövas i en särskild ordning.

Däremot anser förvaltningen att de så kallade kommunövergripande verksamheterna Husby Gård och Akalla By bör ingå i stödområdet samlingslokaler. Deras verksamhet och förutsättningar är dock inte direkt jämförbar med de samlingslokalernas. De är inte möjliga att hyra i samma utsträckning som samlingslokaler och de har en omfattande egen verksamhet och erbjuder öppna kulturprogram. Men tillgängliga upplåtelsebara tiden vid Husby Gård och Akalla By kan vara bokningsbar via idrottsförvaltningen och de kan omfattas av de kriterier som föreslås gälla för samlingslokaler. Hänsyn till deras särart och särskilda förutsättningar kan beaktas i bedömningen av omfattningen av kulturbidraget.

Förvaltningen anser dessutom att benämningen "kommunövergripande" inte är relevant att använda som begrepp specifikt för dessa två verksamheter i staden. Merparten av samlingslokalerna och hemgårdarna i staden fungerar "kommunövergripande" i bemärkelsen att de besöks och bokas av allmänhet och föreningsliv från ett större område än det egna stadsdelsområdet.

Utöver detta anser förvaltningen att stödet till de kommunalt driva samlingslokalerna som tidigare prövats i särskild ordning av kulturnämnden fortsättningsvis ska ingå i den totala ramen för stödområdet samlingslokaler samt att de omfattas av gällande kriterier och riktlinjer.

Förvaltningen föreslår att samlingslokaler för att kunna få stöd i Stockholms stad ska ingå i stadens bokningssystem och vara bokningsbara via bokningsbyrån på idrottsförvaltningen. Skälet till detta är att alla medborgare, föreningar, företag och organisationer ska ha samma förutsättningar och möjligheter att få information om vilka lokaler som är möjliga att hyra och vilka förutsättningar respektive lokal har. Det innebär även att statistik över upplåtelsegrad beräknas på samma sätt och därmed i högre blir jämförbar.

För att förenkla bedömning och uppföljning av de i systemet ingående organisationernas verksamhet samt göra fördelningen av stöd mer rättvis vad det gäller kompensation för prioriterade grupper föreslår förvaltningen vissa förändringar av bidragssystemet för samlingslokaler.

Grundbidraget

Grundbidraget föreslås även fortsättningsvis bedömas individuellt för var enskild lokalorganisationen. Förvaltningen anser att följande faktorer skall ligga till grund för bedömningen av omfattningen av grundbidraget.

- **Lokalkostnad**, det vill säga kostnad för hyra, el och värme
- **Servicegrad**, antal totalt bokningsbara timmar, teknisk utrustning, lokalernas läge och standard.
- **Nyttjandegrad**, faktiskt antal bokade timmar under föregående år och antal bokade timmar av pensionärsorganisationer.
- **Självfinansieringsgrad**, hur stor del av verksamhetens budget som självfinansieras genom egna intäkter.

Kulturbidraget har som syfte är att vara ett stöd för de lokalorganisationer som bedriver kulturverksamhet i egen regi eller i samverkan med andra aktörer. Förvaltningen föreslår att följande faktorer skall ligga till grund för bedömningen av kulturbidragets omfattning.

- **Omfattning och kvalitet**, antal, omfattning och kvalitet på genomförda egna kultur- och folkbildningsarrangemang under föregående verksamhetsår.
- **Antal besökare**, antalet besök vid egna kultur- och folkbildningsarrangemang.
- **Planerad kulturverksamhet**, planerad egen kulturverksamhet kommande verksamhetsår.

Kompensationsbidrag för 0-taxeföreningar (Tidigare tilläggsbidrag)

Kompensationsbidrag är ett stöd för de samlingslokaler som har haft upplåtelse till prioriterade grupper och subventionerade grupper. Prioriterade grupper är godkända som 0-taxeföreningar och består av barn- och ungdomsföreningar, föreningar för funktionshindrade och anonyma grupper. Upplåtelse till prioriterade grupper innebär att samlingslokalerna under vardagar och under dagtid helger har skyldighet att ge företräde för godkända 0-taxeföreningar framför hyresgäster som betalar normal taxa.

Begreppet subventionerade grupper avser pensionärsorganisationer och de betalar 50 procent av kostnaden för aktuell lokal.

Förvaltningen föreslår att kompensationen för upplåtelse till 0-taxeverksamhet, istället för tilläggsbidrag kallas kompensationsbidrag för 0-taxeföreningar. Förvaltningen föreslår att upplåtelse till subventionerade föreningar ej kompenseras via stödsystemet men att omfattningen av upplåtelsen ingår som ett kriterium i bedömningen av den enskilda samlingslokalens nyttjandegrad.

Förvaltningen anser att kompensationen till samlingslokaler som har hög upplåtelse till 0-taxerade grupper bör vara större än nu och i högre grad prestationsinriktad. Förvaltningen föreslår därför att relationen i fördelningen mellan de för närvarande i stödområdet ingående bidragsformerna grundbidrag 80 procent, kulturbidrag 10 procent och tilläggsbidrag 10 procent bör förändras. Anledningen till detta är stödområdets ram under 2007 minskat med 3 procent och därmed även utrymmet för kompensationsbidrag med lika mycket. Kompensationen har minskat trots att upplåtelsen sedan 2001 har ökat med 28 procent.

Förvaltning anser att det är rimligt att kompensationsstödet bör utgå med en fast summa per upplåten timme för de samlingslokaler som upplåtit lokaler till 0-taxeverksamhet och föreslår att ersättningsbeloppet per timme ska uppgå till 50 kr per timme.

Förvaltningen föreslår att grundbidraget bör uppgå till 90 procent och kulturbidraget till 10 procent av det belopp som återstår efter det att kompensationsbidrag till de samlingslokaler som upplåter till prioriterade grupper räknats av från stödutrymmet för samlingslokaler.

Detta innebär inte att stödområdets totala ram ökar, däremot blir det tydligt och jämförbart hur de bidragsgrundande kriterierna påverkat stödet till den enskilda stödmottagaren.

Om detta synsätt hade tillämpats under 2007 hade det inneburit att tilläggsbidraget totalt hade uppgått till 2 100 Tkr eller till ca 13 procent av ramen för hela stödområdet.

Kompensationsbidrag för 2007 hade i enlighet med detta förslag med 2006 års statistik som grund fördelats till de i systemet ingående lokalorganisationerna enligt tabellen nedan. I ansökan ska anges antal genomförda program aktiviteter och antal deltagare från föregående verksamhetsår redovisas.

Kompensation till samlingslokaler för upplåtelse till prioriterade grupper för 2007

Samlingslokal	Antal timmar	Kompensationstöd 2007
Bagarmossens Folkets Hus	1574	78 700
Farsta Gård	1257	62 858
Fältöversten (Östermalm)	1340	67 000
Hartwickska Huset	5051	252 550
Herrängens Gård		0
Hägerstensåsens medborgarhus	4 222	211 100
Jakobsbergs Gård	1802	90 100
Järva Folkets park	700	35 000
Kristinehovs malmgård	4518	225 900
Medborgarhuset Trappan	2252	112 600
Pumpan	3556	177 800
Rinkeby Folkets Hus	5930	296 500
Rågsveds Folkets Hus	987	49 350
Spånga Folkan	3438	171 900
Årsta Folkets Hus	712	35 600
Alvik	1003	50 150
Tensta träff	3864	193 200
Kista träff	678	33 900

Hade denna modell tillämpats inför 2007 års fördelning skulle det inneburit att det återstått 11 100 Tkr att fördela för grundbidrag och 1 122 Tkr för kulturbidrag efter det att kompensationsstödet hade räknats av.

De föreslagna förändringarna i bidragssystemet för samlingslokaler åskådliggörs i tabellen nedan.

Förändringar i bidragssystemet för samlingslokaler

2007		2008	
Bedömning av stöd			
Grundbidrag • Lokalhyra • Bokningsbar yta • Antal uthyrda timmar	80 %	Bedömning av grundbidrag • Lokalkostnad • Servicegrad • Nyttjandegrad • Självfinansieringsgrad	90 % av återstående stödutrymme efter det att kompensationsbidrag räknats av
Kulturbidrag • Egen kultur-	10 %	Bedömning av kulturbidrag • Omfattning, antal och kvalitet	10 % av återstående stödutrymme

verksamhet		• Antal besökare • Planerad kulturverksamhet	efter det att kompensationsbidrag räknats av
Tilläggsbidrag Kompensation för upplåtelse prioriterade och subventionerade grupper	10 %	Faktisk kompensation för 0-taxeupplåtelse	50 kr per upplåten timme

Hemgårdar

Hemgårdar föreslås omfattas av något annorlunda kriterier och utgöra en egen anslagspost. Det finns 6 stycken hemgårdar och under 2007 uppgick deras sammantagna stöd till 8 567 Tkr. De har en omfattande egen kultur- och folkbildningsverksamhet, som regel i samverkan med studieförbund. De genomför ofta verksamhet på uppdrag från till exempel stadsdelsförvaltningar och utbildningsförvaltningen. Exempel på sådana villkorade uppdrag är bland annat öppen fritidsverksamhet för tonåringar, fritidshem och sommarkollo.

Grundbidraget

Grundbidraget bedöms individuellt för respektive hemgård. Förvaltningen anser att följande faktorer skall ligga till grund för bedömningen av omfattningen av grundbidraget.

- **Lokalkostnad**, det vill säga kostnad för hyra, el och värme.
- **Servicegrad**, lokalfunktioner, t ex verkstäder, replokaler och datasalar, teknisk utrustning, lokalernas läge och standard.
- **Nyttjandegrad**, antal studiecirkeltimmar, antal upplåtna timmar till externa hyresgäster samt till prioriterade och grupper och pensionärsorganisationer. Omfattning av villkorade uppdrag från andra förvaltningar och samarbetspartners.
- **Självfinansieringsgrad**, hur stor del av verksamhetens budget som självfinansieras genom egna intäkter.

Kulturbidraget har som syfte är att vara ett stöd för kulturverksamhet i egen regi eller i samverkan med andra aktörer. Förvaltningen föreslår att följande faktorer skall ligga till grund för bedömningen av kulturbidragets omfattning.

- **Omfattning och kvalitet**, antal, omfattning och kvalitet på genomförda egna kultur- och folkbildningsarrangemang under föregående verksamhetsår.
- **Antal besökare**, antalet besök vid egna kultur- och folkbildningsarrangemang.
- **Planerad kulturverksamhet**, planerad egen kulturverksamhet kommande verksamhetsår.

Förslag till förändringar i regelverken

I samband med översynen har förvaltningen uppmärksammat att det finns skillnader i regelverken för bokning av idrotts-, skol- och samlingslokaler. Ett exempel på detta är att tidpunkten för att en lokal senast ska vara avbokad för att förhyraren ej ska debiteras har varit olika i de båda regelverken. Dessa skillnader har varit svåra förklara och motivera för kunder som ej uppmärksammat dem i regler och därigenom drabbats. Förvaltningen anser

att de generella villkoren och regler för bokningar av lokaler bör vara desamma i staden oavsett om det gäller en gymnastikhall eller en samlingshall.

Förvaltningen föreslår att de regelsystem som gäller för avbokningar för idrottslokaler skall gälla även för samlingslokaler. Detta innebär att avbokningar av mindre samlingsrum skall ha meddelats till bokningen senast 6 dagar innan bokningstillfället. Större samlingshallar, aulor och festlokaler avsedda för konferens och fester ska avbokas senast 30 dagar innan bokningstillfället. De som ej avbokats i tid faktureras fullt pris för den aktuella bokningen. Detta föreslås även gälla alla kundkategorier även 0-taxeföreningar, studieförbund och subventionerade föreningar. Dessutom föreslår förvaltningen att det ska vara möjligt att boka två terminer eller tid motsvarande ett läsår för de föreningar och studieförbund som har behov av detta. Detta skulle både förenkla bokningar för föreningslivet och minska samlingslokalernas och idrottsförvaltningens administration.

Förvaltningen föreslår att föreliggande förslag till förändringar av stödsystemet godkänns och att ansökningsunderlag omarbetas för att stämma överens med dessa förslag.

Förvaltningen föreslår att kulturnämnden fattar beslut om att till kommunfullmäktige föreslå att taxor och avgifter höjs med cirka 20 procent i kommunalt drivna samlingslokaler för att kostnaderna i dem skall i högre grad skall ligga på en jämförbar nivå med de föreningsdrivna lokalerna.

Förvaltningen föreslår att de lokalförvaltande organisationer som beviljas stöd skall tillhandahålla informationsmateriel från idrottsförvaltningens föreningsbyrå om hur man bildar förening samt skall ha kunskap och information om kulturnämndens två stödformer "En snabb slant" och Jalla.

Förvaltningen föreslår att avdelningen för kulturstöd få i uppdrag att i samverkan med representanter från de lokalförvaltande organisationerna arrangera utbildning i marknadsföring och arrangörsskap under verksamhetsåret 2008. Medel för denna utbildningsinsats föreslår förvaltningen avsätts ur anslaget för stödområdet samlingslokaler under 2008. Kostnaden för denna kompetensutvecklingsinsats beräknas till 150 Tkr.

Förvaltningen föreslår att förvaltningen får i uppdrag att i samverkan med de lokalförvaltande organisationerna ta initiativ till samverkan mellan dem och lokalsamhället samt att minst två gånger per år ta initiativ till möte för alla lokalförvaltande organisationer.

Förvaltningen föreslås även att i kontakten med de etniska organisationerna lyfta fram samlingslokaler och hemgårdar som en samarbetspart och arena för dem. Förvaltningen föreslås få i uppdrag att i samarbete med representanter från samlingslokalerna och idrottsförvaltningen utarbeta en informationsfolder om samlingslokaler och hemgårdar och om den resurs de lokalförvaltande organisationerna utgör för civilsamhället, allmänhet, föreningar, företag och organisationer i Stockholms stad. Denna folder ska även innehålla information om vilka förutsättningarna är för att bli medlemsförening i en lokalförvaltande organisation och vad det innebär i form av åtaganden och förmåner.

Förvaltningen föreslår att kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen tillsammans får i uppdrag att undersöka möjligheten att genom Stockholm stads IT-satsning utveckla och förenkla bokningssystemet Booking där Samlingslokaler ingår. Detta för att göra dessa enklare att boka för medborgarna i staden samt att utveckla informationen för kunder med

bilder och beskrivningar i ord över lokalernas utformning, priser, servicenivå, kapacitet, teknisk utrustning, färdväg och grad av handikappanpassning. I uppdraget bör ingå att utveckla informationen och sökvägarna om samlingslokaler och hemgårdar på stadens hemsida. Att underlätta för den som vill ha information om var och hur man kan boka lokaler i Stockholms stad och dessutom göra det möjligt att länka till bokningssystemet via stadsdelsförvaltningarnas och Kulturförvaltningens hemsidor.

Förvaltningen anser att det ska vara möjligt för de lokalförvaltande organisationerna att söka de av staden särskilt avsatta medlen för att öka tillgängligheten i samlingslokaler och hemgårdar. Av särskilt intresse är en uppgradering av den tekniska standarden.